

Анна СЕМЕНЕНКО, консультант

ОБЛІК ПРИЗОВНИКІВ ТА ВІЙСЬКОВОЗОВОБ'ЯЗАНИХ ЗА ЗМІНЕНИМИ ПРАВИЛАМИ

Ця консультація спрямована на допомогу працівникам кадрових та економічних служб установ для забезпечення коректного ведення обліку осіб, які проходили чи проходять службу у військових формуваннях. Акцентовано увагу на новаціях, нещодавно запроваджених згідно з урядовими рішеннями.

Минулого року ми вже приділяли увагу питанню ведення військового обліку, детально пояснюючи, як саме він ведеться, кого стосується та хто за нього відповідає (див. «БАЛАНС-БЮДЖЕТ», 2018, № 19-20).

Постановою КМУ від 06.02.19 р. № 74 (далі – Постанова № 74), яка набула чинності з 14.02.19 р., унесено суттєві зміни до Порядку організації та ведення військового обліку призовників і військовозобов'язаних, затвердженого постановою КМУ від 07.12.16 р. № 921 (далі – Порядок № 921). Розглянемо їх детально.

Які категорії осіб підлягають військовому обліку установами?

Відповідно до Закону від 25.03.92 р. № 2232-XII «Про військовий обов'язок і військову службу» (далі – Закон № 2232) об'єктами військового обліку є призовники (особи, приписані до призовних дільниць) та військовозобов'язані (особи, які перебувають у запасі для комплектування ЗСУ та інших військових формувань на особливий період, а також для виконання робіт із забезпечення оборони держави).

Порядок № 921 конкретизує цю норму. Зокрема, до переліку згаданих осіб належать **призовники** віком від **17 до 27 років** (раніше – від 18 до 27 років), які:

- не приписані до призовних дільниць та не перебувають у запасі ЗСУ, СБУ, Служби зовнішньої розвідки;
- приписані до призовних дільниць;
- прибули з інших місцевостей (адміністративно-територіальних одиниць) або з-за кордону на нове місце проживання;
- набули громадянства України та підлягають приписці до призовних дільниць.

Щодо **військовозобов'язаних**, то на військовий облік мають братися особи, які:

- придатні за станом здоров'я до проходження військової служби в мирний або воєнний час, які не досягли граничного віку перебування в запасі ЗСУ;
- звільнені з військової служби в запас ЗСУ, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, а також ті, кого виключено з військового обліку в цих структурах;
- припинили альтернативну (невійськову) службу в разі закінчення строку її проходження або достроково відповідно до Закону від 12.12.91 р. № 1975-XII «Про альтернативну (невійськову) службу»;
- звільнені зі служби з Нацполіції, МВС, з Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, Державної кримінально-виконавчої служби, Держмитслужби, ДФС;
- набули громадянства України та підлягають взяттю на військовий облік;
- прибули з інших місцевостей (адміністративно-територіальних одиниць) або з-за кордону на нове місце проживання;
- призовники, звільнені від призову на строкову військову службу згідно зі ст. 18 Закону № 2232 (визнані непридатними за станом здоров'я, пройшли військову службу в інших державах, засуджені за вчинення злочину до позбавлення волі тощо);
- досягли граничного віку (27 років) перебування на військовому обліку призовників;
- жінки з фахом, спорідненим із відповідними військово-обліковими спеціальностями, за умови їх придатності до проходження військової служби за станом здоров'я, віком та сімейним станом;
- прибули з тимчасово окупованої території України після взяття на військовий облік у районно-

му (міському) військкоматі за місцем взяття їх на облік як внутрішньо переміщених осіб.

Видається важливою змінена норма Порядку № 921, згідно з якою про всі випадки призначення, переміщення та звільнення **керівних** складу установи, організації та осіб, **відповідальних** за ведення військового обліку, у 7-денний строк потрібно повідомляти військкомат.

Чи здійснюватимуть, як раніше, військовий облік місцеві органи влади?

Насамперед зазначимо, що відтепер коло структур, на які покладається функція щодо ведення військового обліку, стало ширше. Порядок № 921 зараз передбачає, що облік вестимуть не лише виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, а ще й виконавчі апарати **районних, обласних рад**. Тож радимо органам місцевого самоврядування (далі – ОМС) невідкладно переглянути функціональні обов'язки своїх працівників, за потреби перерозподілити виконувани ними завдання чи навіть ввести до штату посади працівників, які здійснюватимуть військовий облік.

Стосовно місцевих держадміністрацій, то вони й надалі виконуватимуть визначені законодавством та Порядком № 921 функції та завдання щодо ведення обліку призовників та військовозобов'язаних, зокрема:

- здійснення військового обліку та підготовки громадян до військової служби, включаючи допризовну підготовку молоді, підготовку призовників із військово-технічних спеціальностей, забезпечення їх призову та строкову військову службу, навчальні (перевірочні) та спеціальні збори та під час мобілізації, а також бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час із наданням звітності з питань бронювання;
- виконання заходів із мобілізаційної підготовки та проведення мобілізації, включаючи контроль стану мобілізаційної готовності установ, що належать територіальним громадам сіл, селищ, міст, районів у містах.

Виконання таких завдань цими органами, а також установами та організаціями передбачено Законом від 06.12.91 р. № 1932-XII «Про оборону України» (далі – Закон № 1932).

Як визначатиметься кількість працівників, що ведуть військовий облік?

Для установ та організацій дещо змінено **критерії** визначення кількості працівників, до функ-

цій яких належить ведення військового обліку, а саме:

Наявність призовників та військовозобов'язаних, які перебувають на військовому обліку (осіб)	Кількість осіб, відповідальних за ведення військового обліку, штатних одиниць
1	2
Від 1 до 500	Окрема штатна одиниця не вводиться (на практиці обов'язки виконують працівники кадрових служб)
Від 501 до 2000	1
Від 2 000 до 4 000	2
Від 4 000 до 7 000	3
Кожні наступні від 1 до 3 000	По 1 додатково

Наголошуємо: ідеться не лише про облік осіб, які працюють, а й про тих, хто навчається.

У держустановах кількість військових обліковців визначається за раніше встановленими критеріями та показниками.

Згідно з п. 12 Порядку № 921 визначати загальну кількість осіб, відповідальних за ведення обліку військовиків, слід виходячи з кількості призовників і військовозобов'язаних, які перебувають на обліку станом на 1 січня поточного року.

Звертаємо увагу: зараз створюється Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних (далі – ЄДРВ), призначенням якого є збирання, зберігання, оброблення та використання даних про військовозобов'язаних (призовників). Згідно з п. 56¹ Порядку № 921 обласні військкомати мають забезпечити **взаємодію** щодо ведення ЄДРВ. Тож працівникові, який веде військовий облік в установі, можна звернутися до цієї військової структури для визначення алгоритму роботи з ЄДРВ.

Працівникам, яких згідно з наказом керівника установи призначено відповідальними за здійснення військового обліку, крім виконання вже визначених для них завдань та обов'язків доведеться також працювати з ЄДРВ. Це є ще однією з причин для зміни критеріїв визначення кількості посад цих працівників.

Чи є особливості здійснення військового обліку в ОМС?

До повноважень цих органів належить здійснення військового обліку не лише працівників відпо-

відної ради чи її виконавчого органу, але й осіб, які проживають на території цих ОМС.

Як передбачено п. 23 Порядку № 921, якщо в сільській місцевості немає районних (міських) військкоматів, персонально-первинний облік призовників та військовозобов'язаних за місцем їхнього проживання має здійснюватися виконавчими органами сільських, селищних, міських рад.

Наприклад, якщо в ОМС працюють 26 осіб, які підлягають військовому обліку, а на території цього органу проживає 480 призовників та військовиків, яких слід обліковувати, то до штату ОМС треба ввести посаду працівника, відповідального за ведення військового обліку.

Чи змінилися умови ведення військового обліку щодо деяких категорій осіб?

По-перше, відтепер військовому обліку не підлягають особи, які уклали трудовий договір (контракт, угоду) строком **менше трьох** місяців. Тобто роботодавцеві не потрібно фіксувати в документах, затверджених нормативно-правовими актами щодо обліку призовників та військовозобов'язаних, інформацію про здійснення персонального обліку зазначених осіб.

По-друге, змінений Порядок № 921 зараз передбачає ведення обліку військовозобов'язаних, які перебувають у запасі СБУ та Служби зовнішньої розвідки, за порядком, установленим цими структурами. Тобто до таких осіб норми Порядку № 921 не застосовуються.

По-третє, після внесення змін до п. 18 Порядку № 921 держоргани, установи, організації повинні обліковувати ще одну категорію осіб, а саме тих, які прибули з тимчасово окупованої території України, після взяття на військовий облік у районному (міському) військкоматі за місцем взяття їх на облік як внутрішньо переміщених осіб.

Як дізнаються у військкоматі про факт оповіщення осіб щодо їх виклику до комісаріату?

Віднині, отримавши розпорядження відповідного військкомату стосовно **оповіщення** призовників і військовозобов'язаних про їх виклик до військкомату, обов'язком роботодавця, а отже, осіб, відповідальних за ведення військового обліку, є направлення у **триденний** строк копії наказу установи щодо такого оповіщення.

Наказ роботодавця про таке оповіщення доводиться до відома осіб, яких він стосується, для

забезпечення їх прибуття за викликом військомату у визначені ним строки. Метою виклику є оформлення військово-облікових документів, проходження медогляду, приписка до призовної дільниці або на збори військовозобов'язаних.

Нагадаємо: обов'язком роботодавця є забезпечення контролю за результатами оповіщення та прибуттям осіб до комісаріатів, а також письмове повідомлення цих військових структур про осіб, які не виконали наказу керівника установи та не прибули за викликом до районного (міського) військомату.

Форма оповіщення міститься в додатку 23 до Порядку № 921.

Чи змінилися процедури звіряння даних обліку?

Так, оскільки відтепер виконавчі органи сільської, селищної, міської ради мають затверджувати **графіки звіряння** облікових даних карток первинного обліку осіб, що перебувають на обліку, з їхніми обліковими даними згідно з особовими картками призовників і військовозобов'язаних, іншими документами з питань реєстрації місця проживання (п. 31 Порядку № 921).

Як зараз оформлюється виключення з військового обліку осіб за віком?

Раніше Порядком № 921 передбачалось звіряння з відповідним військкоматом (районним чи міським), а потім в особовій картці військовозобов'язаного, який **досяг граничного віку** перебування в запасі, робили відмітку такого змісту: «Виключений із військового обліку за віком».

З набуттям чинності змін до Порядку № 921 дії мають бути іншими. Так, військовозобов'язаний протягом 7 днів із дня досягнення такого віку направляється до рай(міськ)комату або ж до облікового органу СБУ, підрозділу зовнішньої розвідки з метою виключення з військового обліку. Направляє його туди особа, відповідальна за ведення військового обліку в установі.

Після відмітки комісаріату (чи облікового органу) у військово-обліковому документі про виключення особи з військового обліку в її особовій картці робиться вищезгадана відмітка.

Якщо йдеться про осіб, які досягли граничного віку перебування в запасі та тимчасово не пра-

цюють, то вони мають особисто прибути до відповідного військкомату (облікового органу) для зняття з військового обліку.

Чи передбачено якісь новації стосовно працівників, які відповідають за ведення військового обліку?

Новиною є те, що відтепер держоргани, ОМС та установи утримуватимуть осіб із ведення обліку військовиків, а також мають забезпечувати **підвищення їх кваліфікації** за рахунок державного чи місцевих бюджетів.

Як і раніше, за наявності на обліку менше ніж 500 призовників і військовозобов'язаних ведення військового обліку входить до посадових обов'язків осіб служби персоналу, і за це здійснюється доплата в розмірі до 50 % посадового окладу працівника. Норма щодо встановлення доплати не стосується держслужбовців, тобто ведення ними обліку має здійснюватися разом із виконанням функціональних обов'язків у службі персоналу без передбаченої п. 11 Порядку № 921 доплати.

Зауважимо, що зазначена доплата може встановлюватися не лише за вищезгаданих умов,

а й у разі, якщо додаткові обов'язки з ведення військового обліку **не передбачені** посадовою інструкцією працівника, на якого за наказом керівника покладено роботу з ведення цього обліку. Працівникові, який під час оформлення на роботу вже був повідомлений, що основними його функціями та завданнями є ведення військового обліку, ця доплата не провадиться.

Є ще одна новація. Постановою № 74 унесено зміни до Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, затвердженою постановою КМУ від 25.03.15 р. № 171. Так, претендент на посаду крім визначених раніше документів та довідок для проведення спецперевірки відтепер має подавати **копію** військово-облікового документа, а саме:

- призовник – посвідчення про приписку до призовної дільниці;
- військовозобов'язаний – військового квитка або тимчасового посвідчення військовозобов'язаного;
- військовослужбовець – посвідчення особи військовослужбовця.

ВИСНОВКИ

 Роботодавцям урахувати зміни, унесені до нормативно-правових актів з питань військового обліку. Адже за порушення порядку ведення такого обліку керівники установ, а також особи, відповідальні за його ведення, несуть передбачену КУпАП та Законом № 2232 адміністративну відповідальність у вигляді штрафів.

МИ ГАРАНТУЄМО ВАМ ОТРИМАННЯ КОЖНОГО НОМЕРА ВИДАННЯ

P

Якщо ви не отримали свій номер вчасно – повідомте нам:

- за телефоном **(056) 370-44-25**
- на електронну адресу: **kachestvo@balance.ua**